

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Doğa Hakları ve Çevre Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 9.05.2024

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

İstanbul çok ciddi hava kirliliği baskısı altındadır. İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) bünyesinde yapılan ve havadaki kaba partikül madde PM10 oranının incelendiği çalışmaya göre, İstanbul'da hava kirliliği 2023'te bir önceki yıla göre yaklaşık % 3 artış göstermiştir. Ancak kaba partikül madde PM10 kadar riskli olan havadaki daha ince partikül maddeler için kullanılan ve kanserojen ilan edilen PM2,5 değeri de halk sağlığı için risk oluşturmaktadır. Kamuoyuna yansıyan ve araştırmaya konu edilen İstanbul'daki 37 adet hava kalitesi izleme istasyonundan alınan verilerin yedi yıl boyunca incelenmesini içeren çalışmada, şehir merkezlerinden uzak, kırsal alanlarda bile ince partikül madde PM2,5 seviyelerinin Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün önerdiği sınır değerlerinin üzerinde olduğu ortaya koyulmuştur. Araştırmanın bulguları, hava kirliliğinin sadece şehir içi bölgelerle sınırlı olmadığını, aynı zamanda çevre kırsal alanları da etkilediğini göstermektedir. PM2,5 gibi ince partiküller solunum yolu hastalıkları, kalp-damar hastalıkları ve hatta yaşam süresinde azalma gibi ciddi sağlık sorunlarına neden olmaktadır. Bu nedenle kaba partikül madde PM10 değeri kadar PM2,5 gibi ince partikül maddelerin ölçümü ve incelenmesi halk sağlığı açısından önem taşımaktadır. Aksi taktirde bu ince partiküller, solunum sistemi yoluyla kolayca vücuda alınmakta ve derin dokulara kadar ulaşarak ciddi sağlık sorunlarına yol açabilmektedir. Ancak, güncel mevzuatta halk sağlığı açısından oldukça tehlikeli olmasına rağmen ince partikül madde PM2,5 değerine ilişkin herhangi bir sınır değer bulunmamaktadır. Bu nedenle 2021 yılında taslağı görüşe açılan fakat aradan geçen 3 yıla rağmen yayınlanmayan Dış Ortam Hava Kalitesinin Yönetimi Yönetmeliği'nin yayınlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Dış Ortam Hava Kalitesinin Yönetimi Yönetmeliği'nin güncellenmesine ilişkin taslak kapsamında PM2.5 parametresi için öngörülen yıllık ve 24 saatlik ortalama sınır değerler nelerdir? Dış Ortam Hava Kirliliği Yönetimi Yönetmeliği taslağının tamamlanması ve yönetmeliğin yayınlanması için takvim nedir?
2. Bakanlığınıza ait istasyonların verileri hangi sıklıkla incelenmektedir? Bakanlığınız

tarafından İstanbul özelinde yapılan, hava kalitesini inceleyen araştırmalar bulunmakta mıdır? Var ise 2023 yılında, İstanbul'daki hangi istasyonlarda Dünya Sağlık Örgütü'nün hava kirletici parametreler için (kaba partikül madde PM10, ince partikül madde - PM2.5, kükürt dioksit - SO₂, azot oksitler - NO₂, NO, NO_x, karbon monoksit, ozon – O₃) önerdiği sınır değerlerinin üzerinde ölçüm tespit edilmiştir?

3. Kamuoyuna yansıyan araştırmalar ince partikül madde PM2,5 seviyelerinin Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği sınır değerlerinin üzerinde olduğu belirtilmektedir. Bu durumda, halk sağlığını korumak adına Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir?
4. Kirliliğin yoğun olduğu ve Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği sınır değerlerin üzerinde olduğu bölgelerde hava kirliliği ile mücadele kapsamında “koruma bölgesi” ilan ettiğiniz ve ilan etmeyi düşündüğünüz bölgeler bulunmakta mıdır? Eğer ilan edilmiş “koruma bölgesi” var ise bu kapsamda hava kalitesini iyileştirmek için hangi önlemler alınmıştır ve önemler sonucunda hava kalitesinde ne düzeyde bir iyileştirme sağlanmıştır?